

Doživotno vezan uz rajsku Tongu

Na Tongu san riva sasvim slučajno. Bija san na Fidžiju i želija san poj na neki otok u Polineziji. Taman mi je bilo ponestalo šoldi i mislija san da mi je to zadnje putovanje i da se moran tornati u Švedsku. Ima san samo za avionsku kartu za Tongu. Bila je to povratna karta koja mi je trajala 15 dan, a ja san se tamo zadržā 22 leta, priča Branko Šugar

SUTIVANAC -

Teško je usporediti mirni krajolik šumovitog Sutivanca iznad Raške doline s egzotičnim otočićima u Polineziji. Dok većina nas to tek može zamisliti, Branko Šugar iz Sutivanca o tome zna iz prve ruke. Čak dvadeset i dvije godine živio je na dalekim otocima Kraljevine Tonga. Riječ je o nizu od 169 otoka u Pacifiku koji se nalaze jugozapadno od Samoe, a istočno od Fidžija, na trećini puta između Novog Zelanda i Havaja.

Šugar sada već dvije godine sa svojom suprugom Tongankom i petero djece živi u Sutivancu, a svaku priliku, posebno zimi, iskoristi za odlazak u Polineziju. Kaže da se naviknuo na visoke temperature i ljetnu klimu pa ga burovite zime ovdje »ubijaju«. Na Tongi je svakog dana, bez obzira na godišnje doba, šetao u japankama i kratkim hlačama. Ipak, na svijetu mu je najljepše u njegovome rodnome mjestu i Istri. Priča o njegovom životu i dolasku na Tongu više je nego nevjerojatna. - Na Tongu san doša iz čiste zafrkancije. Nikad nisan mislija da ću se tamo zadržati, samo san stija viti kako je tamo. U svit san krenuja iz Švedske, di san živija od djetinjstva sa svojim roditeljima. Mi smo tamo došli kada san ima devet let, ali Švedska mi se nikad ni sviđala. Tamo je previše hladno, dan i lito kratko traju, a zima je duga. Dok san bija mali, svako san lito čeka da dojedemo u Sutivanac i čim san moga uša san iz te zemlje. Za

Australiju sam krenuja 1984. godine. Prije dolaska na Tongu bija san u Australiji, na Fidžiju, Samoi, u Novoj Kaledoniji, na Novom Zelandu i di sve ne. U Australiji san živija poli svoga barbe u Melbourneu i dela na crno u nikoj firmi, ali to nis moga dugo zdurati. Tri miseca san bija na Fidžiju. Tu san živija u jenen selu u džungli s domorocima koji su još prije sto lit bili ljudožderi. Na Tongu san riva sasvim slučajno. Dok san bija na Fidžiju želija san poj na neki otok u Polineziji. Taman mi je bilo ponestalo šoldi i mislija san da mi je to zadnje putovanje i da se moran tornati u Švedsku. Ima san samo za avionsku kartu za Tongu. Bila je to povratna karta koja mi je trajala 15 dan, a ja san se tamo zadržā 22 leta, priča Šugar.

Na tom ga je otočju najprije zadržāo posao u penzionu jedne starije gospođe, kojim si je priskrbio smještaj i donekle hranu, iako kaže da je više puta za doručak i večeru jeo mrkvu. Sve, samo da se ne mora vratiti u Švedsku. Tu je radio tri mjeseca, no tada je njegova poslodavka umrla, a on izgubio posao i avionsku kartu za povratak. Egzistenciju je osiguravao radom na brodovima i u građevini, sve dok na otočje nije stigla jedna švedska kompanija koja je htjela pokrenuti pivovaru. Šugar je bio idealan za njihova predstavnika, budući da je već znao jezik domorodaca, švedski mu je bio kao materinji, a o engleskom da i ne govorimo. Bilo mu je to trajno rješenje za život. Uostalom, kako kaže, više nije bilo vremena za avanture jer u međuvremenu zasnavao obitelj s jednom Tongankom.

Dobio je kuću, službeni auto, dobru plaću za one prilike i tako je prošlo sljedećih 14 godina. Usput je zarađivao vozeći turiste na krstarenje tonganskim arhipelagom, a 1997. pokrenuo je vlastiti posao - proizvodnju domaćeg ruma pod nazivom »Koza«. Taj ga posao još veže s dalekom državom s druge strane svijeta.

Povratak u domovinu bio je pun emocija, ali i ogorčenja. Kaže da su djeca već navikla na ovdašnji život, savladala su hrvatski jezik, a starije su se kćerke doškolovala. Jedna već radi u Žminju. Problem je bio i ostao dobivanje dokumenata potrebnih za stalni boravak u Hrvatskoj. Također, ljuti ga što njegovoj djeci nisu priznate svjedodžbe tonganskih fakulteta i škola. Upravo bi naša spora birokracija u budućnosti mogla biti jedan od razloga za njihov povratak u egzotične krajeve.



B. BAN